

فهرست مطالب

۱۳ مقدمه
۱۵ بخش نخست: کلیات
۱۷ فصل نخست: معناشناسی واژگان تغییر جنسیت
۱۷ گفتار نخست: تعریف «تغییر جنسیت»
۱۷ ۱- تعریف لغوی «تغییر جنسیت»
۱۷ الف: جنس
۱۷ ب: جنسیت
۱۷ ج: تغییر
۱۸ تغییر شکل: دگرگونی شکل
۱۸ ۲- تعریف اصطلاحی «تغییر جنسیت»
۱۹ گفتار دوم: تعریف لغوی و اصطلاحی «خنثی»
۱۹ ۱- «خنثی» در لغت فارسی
۲۱ ۲- «خنثی» در لغت عرب
۲۲ ۳- «خنثی» در لغت انگلیسی
۲۳ گفتار سوم: معناشناسی خنثی در علم فقه
۲۳ ۱- تعریف «خنثی» در فقه
۲۴ ۲- اقسام دوجنسی در علم فقه
۲۴ الف - دوجنسی واضح (غیرمشکل)
۲۵ ب - دوجنسی حقیقی
۲۵ ۳- شناخت دوجنسی در فقه و روایات
۳۱ گفتار چهارم: معناشناسی تغییر جنسیت در علم پزشکی و روانشناسی
۳۱ ۱- حفظ تمایلات دو جنسی در یک انسان
۳۲ الف- دو جنسی بودن جنینی
۳۲ ب- دو جنسی بودن بافتی
۳۲ ج- دو جنسی بودن روانی
۳۲ د- دو جنسی بودن هورمونی
۳۳ ۲- تعریف «هرمافرودیت»
۳۳ الف- دوجنسی کامل
۳۴ ب- دو جنسی کاذب زنانه

۶ □ مبانی فقهی و حقوقی جواز تغییر جنسیت

- ج- دو جنسی کاذب مردانه ۳۴
- د- دیسژنر مختلط گوناد ۳۴
- ۳- دیگر ناپهنجاریهای رشد جنسی ۳۴
- الف- عدم حساسیت در برابر آندروژن یا زنانه شدن بیضه‌ای ۳۴
- ب- نشانگان ترنر ۳۵
- ج- نشانگان کلاین فلتر ۳۵
- ۴- تعریف اختلال هویت جنسی ۳۵
- ۵- طبقه بندی اختلالات هویت جنسی بر اساس کاپلان و سادوک ۳۶
- الف- ترانس سکسوالیسم در افراد مذکر ۳۶
- ب- ترانس سکسوالیسم در افراد مؤنث ۳۶
- ج- انواع دیگر (که بر پایه تاریخچه زندگی جنسی مسلط قبلی تقسیم بندی شده است) ۳۶
- ۶- طبقه‌بندی اختلالات هویت جنسی بر اساس DSM IV ۳۷
- الف- اختلال هویت جنسی در کودکان ۳۷
- ب- اختلال هویت جنسی در نوجوانی و بزرگسالی ۳۸
- ج- اختلال، همزمان با یک اختلال فیزیکی دو جنسی بودن نیست ۳۹
- د- اختلال موجب ناراحتی قابل ملاحظه‌ای بالینی و تخریب در عملکرد اجتماعی، شغلی یا سایر زمینه‌های مهم می‌شود (انجمن روانپزشکی آمریکا، ۱۹۹۴) ۳۹
- فصل دوم: پیشینه‌ی تاریخی ۴۰
- فصل سوم: ضرورت زوجیت در نظام تکوین و تشریح ۴۹
- گفتار نخست: ضرورت زوجیت در آیات قرآن ۴۹
- گفتار دوم: نکات شرحی و تفسیری در خصوص آیات ۵۰
- بخش دوم: سبب شناسی علمی در تغییر جنسیت** ۵۵
- فصل نخست: سبب شناسی تغییر جنسیت در علم پزشکی و روانشناسی ۵۷
- گفتار نخست: بیماران اختلال هویت جنسیت ۵۷
- ۱- تئوری‌های مطرح شده در باب سبب شناسی ۵۷
- الف- نظریه بیولوژیکی ۵۷
- ب- نظریه روانی- اجتماعی ۶۰
- گفتار دوم: بیماران اختلال جنسیت ۶۱
- ۱- ناهنجاری: کروموزوم های جنسی ۶۱
- الف) دیس‌ژنری گونادال یا نشانگان ترنر (XO) (۴۵XO) ۶۱

۶۲	ب) نشانگان کلاین فلتر (۴۷xy)
۶۲	ج) ۴۷xy
۶۲	۲- اشکالات ذاتی در سوخت و ساز
۶۲	الف- نشانگان عدم حساسیت آندروژنی یا نشانگان بیضه زنانه نما
۶۳	ب- نشانگان آدرنوژنی (هیپرپلازی مادرزادی فوق کلیه)
۶۴	ج- کمبود ۵- آلفا ردوکتاز
۶۴	۳- آثار استروئیدهای برونزا در دوره حاملگی
۶۶	فصل دوم: سبب شناسی تغییر جنسیت در اندیشه‌های اجتماعی
۶۶	گفتار نخست: اندیشه‌های اجتماعی و تقلیدهای بی جا
۶۹	گفتار دوم: غلبه اندیشه‌های فمینیستی
۷۰	۱- راهبردهایی در جهت محو نابرابری و ستم جنسی
۷۰	الف- یکی از این راهبردها تربیت انسان‌های دو جنسیتی است
۷۱	ب- راهبرد دیگر: راهبردهای لیبرال فمینیستی
۷۲	ج- راهبردهای مارکسیستی
۷۲	د- راهبردهای رادیکال فمینیستی
۷۴	هـ - راهبردهای اگزستانسیالیستی
۷۴	و - راهبردهای تلفیقی
۷۹	بخش سوم: خاستگاه تغییر جنسیت در اجتهاد شیعی
۸۱	فصل نخست: مقاصد شرعی و نقش آن در اوامر و نواهی
۸۳	گفتار نخست: معنای مقاصد
۸۴	گفتار دوم: مقصد نهایی و مقاصد متوسط
۸۷	نتیجه گیری
۸۸	فصل دوم: جایگاه مصلحت و مفسده در احکام شرعی
۸۸	گفتار نخست: تعریف مصلحت
۸۸	۱- تعریف لغوی مصلحت
۸۹	الف- بررسی واژه مصلحت در قرآن و روایات
۹۰	۲- تعریف اصطلاحی مصلحت
۹۱	الف- تعریف مصلحت از دیدگاه فقیهان اهل سنت
۹۲	ب- تعریف مصلحت از دیدگاه فقیهان شیعه
۹۴	نتیجه گیری
۹۴	گفتار دوم: تبیین واژه‌های همسو با مصلحت
۹۴	۱- حُسن و قُبْح

- الف- رابطه حُسن و قُبْح با مصلحت و مفسده ۹۵
- ۲- حکمت ۹۵
- ۳- علت و سبب ۹۶
- الف- تفاوت علت و سبب ۹۷
- ب- تفاوت حکمت و علت و مصلحت ۹۸
- ۴- فلسفه ۹۹
- ۵- مقصد و غایت ۱۰۰
- گفتار سوم: تبعیت احکام از مصالح و مفاصد واقعی ۱۰۱
- ۱- ادراک عقلی حُسن و قُبْح ۱۰۳
- ۲- اثبات ملازمه ۱۰۶
- گفتار چهارم: تقدیم مصلحت اهم بر مهم و تخییر بین دو مصلحت مساوی ۱۰۶
- ۱- ضابطه تشخیص مصلحت اهم ۱۰۷
- الف- ضابطه ترتیب مصالح پنجگانه ۱۰۷
- ب- تراحم بین مصالح ضرور، مورد نیاز و تحسینی و مکملات آنها ۱۰۸
- ج- تقدیم مصلحت عام بر مصلحت خاص ۱۰۸
- د- تقدیم مصلحت بدون بدل بر مصلحت دارای بدل ۱۰۸
- هـ - تقدیم مصلحت مضیق و فوری بر مصلحت موسع ۱۰۸
- و- تقدیم مصلحت اصلی بر تبعی ۱۰۹
- گفتار پنجم: مفسده ۱۰۹
- ۱- تعریف مفسده ۱۰۹
- الف- تفویت دین مفسده است ۱۰۹
- ب- قتل نفس مفسده است ۱۰۹
- ج- اختلال در نسل مفسده است ۱۱۰
- د- اختلال در امنیت مالی و اقتصادی مفسده است ۱۱۰
- هـ - خلل و منقص در عقل، مفسده است ۱۱۱
- نتیجه گیری ۱۱۱
- فصل سوم: بررسی علت و ملاک در کشف حکم ۱۱۲
- گفتار نخست: سه راه کشف و تعمیم حکم ۱۱۳
- ۱- قیاس منصوص العله ۱۱۳
- ۲- قیاس اولویت ۱۱۴
- ۳- تنقیح مناط و کشف علت حکم ۱۱۵
- الف- معنی تنقیح مناط ۱۱۵
- ب- حجیت تنقیح مناط ۱۱۵

ج- اقوال فقیهان	۱۱۶
د- فرق تنقیح مناط با قیاس منصوص العله	۱۱۷
هـ - فرق تنقیح مناط با قیاس مستنبط العله	۱۱۷
و- الغاء خصوصیت	۱۱۸
ز- شروط تنقیح مناط و الغاء خصوصیت	۱۱۸
ی- ذکر نمونه	۱۲۰
فصل چهارم: جایگاه ضرر و زیان و عسر و حرج در تغییر احکام	۱۲۲
گفتار نخست: قاعده لاضرر	۱۲۳
۱- تصریح بر قاعده لاضرر در آیات قرآنی	۱۲۳
۲- تصریح بر قاعده لاضرر در اخبار متعدد	۱۲۳
۳- معنای ضرر و ضرار	۱۲۴
نتیجه گیری در قاعده لاضرر	۱۲۵
گفتار دوم: قاعده لاجرح	۱۲۵
۱- معنای لغوی حرج و عسر	۱۲۵
۲- تصریح بر قاعده لا حرج در آیات قرآنی	۱۲۶
۳- تصریح بر قاعده لا حرج در اخبار	۱۲۶
گفتار سوم: قاعده سهولت	۱۲۶
۱- تصریح بر قاعده سهولت در آیات قرآنی	۱۲۷
۲- تصریح بر قاعده سهولت در اخبار	۱۲۷
۳- تصریح بر قاعده سهولت در کتب اهل سنت	۱۲۷
۴- ارتباط قاعده لاجرح با قاعده تسهیل	۱۲۸
۵- بررسی آیات قرآنی	۱۲۸
نتیجه گیری	۱۳۰
فصل پنجم: جایگاه سایر علوم در موضوع شناسی فقهی	۱۳۱
گفتار نخست: نقش موضوع شناسی در استنباط های فقهی	۱۳۱
۱- ضرورت موضوع شناسی در فقه	۱۳۱
۲- اقسام موضوعات فقهی	۱۳۳
الف- موضوعات شرعی	۱۳۳
ب- موضوعات لغوی	۱۳۴
ج- موضوعات طبیعی	۱۳۴
د- موضوعات عرفی	۱۳۴
گفتار دوم: نقش علوم بشری در موضوع شناسی فقهی	۱۳۴
نتیجه گیری	۱۳۷

- فصل ششم: جایگاه دخالت در سیستم خلقت از منظر قواعد شرعی ۱۳۸
- بخش چهارم: جایگاه تغییر جنسیت در نصوص دینی** ۱۴۳
- فصل نخست: تغییر جنسیت از منظر آیات ۱۴۵
- گفتار نخست: تکون جنسی (بلوغ) ۱۴۶
- ۱- بلوغ در آیات قرآنی ۱۴۶
- ۲- معنی لغوی احتلام ۱۴۷
- ۳- مهمترین آیه در باب بلوغ ۱۴۷
- گفتار دوم: جایگاه جنسیت در آیات قرآنی ۱۴۸
- ۱- در گستره آیات الهی گاه جنسیت مدخلیتی در حکم آیه ندارد ۱۴۹
- ۲- آیه حکم ویژه و خاص یک جنس را مطرح نساخته و در آیات قرآنی، گاه در حکم آیه، جنسیت مورد نظر قرار گرفته اما حکم آیه، مرتبط با دو جنس است و تنها جنس خاص را مورد توجه قرار نداده: «یوصیکم الله فی اولدکم للذکر مثل خط الانثیین» ۱۴۹
- ۳- گاه حکم آیه جنس خاصی را مد نظر قرار داده و ویژه یک جنس است ۱۵۰
- الف- حکم آیه تنها بر جنس مؤنث تعلق گرفته است ۱۵۰
- ب- حکم آیه تنها بر جنس مذکر تعلق گرفته است ۱۵۰
- گفتار سوم: مخالفت با اصل زوجیت حاکم بر نظام هستی ۱۵۱
- ۱- آیاتی که صراحتاً نفس تغییر را موضوع قرار می دهند ۱۵۱
- ۲- آیاتی که اصول حاکم بر طبیعت را در مبارزه و مخالفت با تغییر در روند خلقت مورد اشاره و توجه قرار می دهند ۱۵۲
- الف- اصل زوجیت حاکم بر نظام خلقت ۱۵۲
- ب- اصل عبث نبودن خلقت ۱۵۲
- پ- اصل موزون بودن و ارتباط حکیمانه و منطقی میان اجزاء عالم ۱۵۲
- ت- اصل نظام احسن ۱۵۴
- ث- اصل حاکمیت حکمت و قدرت بر طبیعت و شریعت ۱۵۴
- ج- اصل عدالت حاکم بر نظام خلقت ۱۵۵
- چ- اصل حقانیت خلقت و حق باوری ۱۵۵
- ح- اصل حاکمیت نظم و حسابمندی و قانون مداری ۱۵۷
- خ- اصل عدم جواز دخالت و مجادله در عالم خلقت بدون علم و دانش ۱۵۷
- د- اصل برتری علم خدا و باطل بودن مکر انسان ۱۵۸
- ذ- اصل عدم تبعیت از هوای نفس ۱۵۹
- ر- اصل عدم امکان تغییر و دگرگونی در آفرینش الهی ۱۶۰

۱۶۰	ز- اصل تفکر و تعقل حا کم بر هستی
۱۶۱	س- اصل خلافت انسان بر روی زمین
۱۶۲	نتیجه‌گیری
۱۶۴	فصل دوم: احکام مکلف قبل و بعد از تغییر جنسیت از منظر فقه و روایات
۱۶۴	گفتار نخست: بلوغ در روایات و کلام فقها
۱۶۴	۱- تعریف بلوغ در روایات
۱۶۵	۲- تعریف بلوغ در متون دینی اسلام
۱۶۵	الف- احتلام
۱۶۶	ب- قاعدگی
۱۶۶	ج- ظاهر شدن موی زهار(انبات)
۱۶۶	د- نکاح و آمیزش
۱۶۷	ه- رشد قد
۱۶۸	گفتار دوم: ظهور امارات و نشانه‌های بلوغ در دو جنسی
۱۶۸	۱- دو جنسی کاذب
۱۷۰	۲- دو جنسی حقیقی
۱۷۰	الف- ظهور امارات یک جنس
۱۷۱	ب- ظهور امارات بلوغ هر دو جنس
۱۷۲	گفتار سوم: احکام فقهی دو جنسی‌ها(قبل از تغییر جنسیت)
۱۷۲	۱- حضانت
۱۷۲	الف- تعیین حضانت دو جنسی در روایات
۱۷۴	ب- نظرات ارائه شده
۱۷۶	ج- تحلیل روایات و نظرات
۱۷۷	۲- ارث
۱۷۸	الف- فقه امامیه
۱۸۰	ب- وضعیت قانون مدنی ایران
۱۸۱	۳- نکاح
۱۸۱	الف- نظریه ایجاد حق فسخ
۱۸۲	ب- مبانی حق فسخ
۱۸۵	ج- نظریه بطلان نکاح
۱۸۷	د- مصادیق بطلان نکاح
۱۸۸	ه- مبنا و زمان بطلان
۱۸۹	۴- شهادت
۱۹۰	۵- وصیت و تعیین میزان سهم جنین متولد شده به نحو خنثی مشکل

۱۹۰	الف- اعطاء قدر متقین
۱۹۱	ب- عدم استحقاق خنثی
۱۹۱	ج- تفسیر نظر موصی
۱۹۱	د- قاعده قرعه
۱۹۱	ه- تنصیف سهم پسر و دختر
۱۹۲	گفتار چهارم: احکام فقهی مکلف پس از تغییر جنسیت
۱۹۲	۱- تغییر جنسیت و بقای نکاح
۱۹۲	الف- اینکه فقط یکی از زوجین تغییر جنسیت دهد
۱۹۳	ب- زوجین در غیر زمان متقارن تغییر جنسیت دهند، (همزمان نباشند)
۱۹۴	ج- زوجین هر دو، در زمان واحد تغییر جنسیت می دهند، (مقارنند)
۱۹۴	۲- تغییر جنسیت و مسأله‌ی مهریه
۱۹۵	الف- در ازدواج دائم
۱۹۷	ب- در ازدواج موقت
۱۹۸	۳- تغییر جنسیت و مسأله‌ی عده
۱۹۹	۴- تغییر جنسیت و مسأله‌ی ارث
۲۰۱	۵- تغییر جنسیت و مسأله‌ی عناوین خانوادگی
۲۰۳	۶- تغییر جنسیت و مسأله ولایت و سرپرستی کودکان
۲۰۵	۷- فروع دیگر فقهی و تغییر جنسیت
۲۱۲	فصل سوم: تغییر جنسیت در منظر اندیشمندان مسلمان معاصر
۲۲۵	خلاصه و نتایج
۲۳۱	فهرست منابع